บทที่ 4
การพัฒนาแบบจำลองการเลือกรูปแบบบริการอู่ซ่อมเรือ

การพัฒนาแบบจำลองการเลือกรูปแบบบริการอู่ซ่อมเรือจะเริ่มจากการสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามชุดที่สองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม และจัดข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมจะนำไปใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ จากนั้นจะทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลอง และลำดับสุดท้ายจะเป็นการคัดเลือกแบบจำลองที่พัฒนาขึ้น พร้อมทั้งสรุปผลลัพธ์ที่ได้จากการพัฒนาแบบจำลอง ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยวิธีการทางสถิติ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะนำข้อมูลดิบจากการสำรวจข้อมูลมาตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบเพื่อหาตัวอย่างที่ไม่สมบูรณ์และคัดตัวอย่างเหล่านั้นออก ข้อมูลที่ผ่านการคัดเลือกจะถูกนำมาวิเคราะห์เบื้องต้นด้วยวิธีการทางสถิติโดยค่าพื้นฐานทางสถิติที่คำนวณได้แก่ ค่าสัดส่วนร้อยละของตัวแปร ค่าแนวโน้มสู่ส่วนกลาง เช่น ค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐาน และการวัดการกระจายตัวของข้อมูล เช่น ค่าแปรปรวน และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนข้อมูลที่สำรวจได้

จำนวนตัวอย่างที่สำรวจได้	จำนวนตัวอย่างที่ข้อมูลไม่สมบูรณ์	จำนวนตัวอย่างที่ข้อมูลสมบูรณ์	จำนวนสถานการณ์
26	25	1	225

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลในสนามเมื่อผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้วจำนำมาสุ่มแยกข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกมีจำนวนประมาณร้อยละ 90 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่สำรวจได้ ข้อมูลส่วนนี้จะถูกนำไปพัฒนาแบบจำลองการเลือกรูปแบบของบริการอู่เรือ ข้อมูลส่วนที่สองจะเป็นข้อมูลส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่สำรวจได้จะนำไปใช้ในการทดสอบความถูกต้องแม่นยำของแบบจำลองที่ถูกพัฒนาขึ้นจากข้อมูลชุดแรก

ในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวนสถานการณ์ที่สมบูรณ์ทั้งหมด 225 สถานการณ์ ซึ่งมีสถานการณ์ที่นำมาใช้ในการพัฒนาแบบจำลองเท่ากับ 200 สถานการณ์ และสถานการณ์ซึ่งนำไปใช้ทดสอบแบบจำลองจำนวน 25 สถานการณ์ โดยข้อมูลทางสถิติเบื้องต้นของข้อมูลทั้งหมด และ ข้อมูลชุดที่นำไปใช้ในการพัฒนาแบบจำลองได้แสดงไว้ดังตารางที่ 4.2 และ 4.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติเบื้องต้นของข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสำรวจ

ประเภทข้อมูล	ร้อยละ
ที่ตั้งของท่าเทียบเรือของผู้ประกอบการเดินเรือหรือท่าเทียบเรือสุดท้ายก่อนนำเรือเข้าอู่เรือ	
20 กม. (ชลบุรี ศรีราชา)	40
100 กม. (กรุงเทพฯ สมุทรปราการ)	60
อู่เรือที่ใช้บริการอยู่มีระบบคุณภาพ ISO9000	
มี	84
ไม่มี	16
สัดส่วนการเลือกใช้อู่เรือในนิคมอุตสาหกรรมอู่เรือแหลมฉบัง	39.6
รูปแบบการขนส่งของเรือขนาด 1,000-10,000 DWT	
ขนส่งสินค้าชายฝั่งในประเทศ	44
ขนส่งสินค้าชายฝั่งระหว่างประเทศ	28
ขนส่งสินค้าทางทะเลไปยังต่างประเทศ	28
สินค้าที่ขนส่งโดยเรือในขนาด 1,000-10,000 DWT	
สินค้าตู้	8
สินค้าเหลว	64
สินค้าเทกอง	28

ประเภทข้อมูล	ค่าเฉลี่ย (ค่าเบี่ยงเบนมาตราฐาน)
ระยะเวลาการซ่อมแบบ Normal Docking โดยเฉลี่ยสำหรับเรือขนาด 1,000 – 10,000 DWT. (วัน)	14.5 (7.9)
ระยะทางระหว่างท่าเทียบเรือสุดท้ายที่ผู้ประกอบการเดินเรือนำเรือเข้าเทียบท่าก่อนนำเรือเข้าซ่อม ถึง อู่เรือที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน (กิโลเมตร)	47.4 (44.4)
ราคาค่าซ่อมโดยเฉลี่ยสำหรับเรือขนาด 1,000 – 10,000 DWT. (ล้านบาท)	3.84 (1.31)
จำนวนเรือขนาด 1,000-10,000 DWT ที่มี (ลำ)	10.4 (7.9)

ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติเบื้องต้นของข้อมูลที่นำไปพัฒนาแบบจำลอง

ประเภทข้อมูล	ร้อยละ
ที่ตั้งของท่าเทียบเรือของผู้ประกอบการเดินเรือหรือท่าเทียบเรือสุดท้ายก่อนนำเรือเข้าอู่เรือ	
20 กม. (ชลบุรี ศรีราชา)	40
100 กม. (กรุงเทพฯ สมุทรปราการ)	60
อู่เรือที่ใช้บริการอยู่มีระบบคุณภาพ ISO9000	
มี	84
ไม่มี	16
สัดส่วนการเลือกใช้อู่เรือในนิคมอุตสาหกรรมอู่เรือแหลมฉบัง	39.5
รูปแบบการขนส่งของเรือขนาด 1,000-10,000 DWT	
ขนส่งสินค้าชายฝั่งในประเทศ	45
ขนส่งสินค้าชายฝั่งระหว่างประเทศ	27.5
ขนส่งสินค้าทางทะเลไปยังต่างประเทศ	27.5
สินค้าที่ขนส่งโดยเรือในขนาด 1,000-10,000 DWT	
สินค้าตู้	8.5
สินค้าเหลว	64.5
สินค้าเทกอง	27
ประเภทข้อมูล	**ค่าเฉลี่ย (ค่าเบี่ยงเบนมาตราฐาน)**
ระยะเวลาการซ่อมแบบ Normal Docking โดยเฉลี่ยสำหรับเรือขนาด 1,000 – 10,000 DWT. (วัน)	14.5 (7.9)
ระยะทางระหว่างท่าเทียบเรือสุดท้ายที่ผู้ประกอบการเดินเรือนำเรือเข้าเทียบท่าก่อนนำเรือเข้าซ่อม ถึง อู่เรือที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน (กิโลเมตร)	47.7 (44.4)
ราคาค่าซ่อมโดยเฉลี่ยสำหรับเรือขนาด 1,000 – 10,000 DWT. (ล้านบาท)	3.82 (1.32)
จำนวนเรือขนาด 1,000-10,000 DWT ที่มี (ลำ)	10.4 (7.8)

จากข้อมูลค่าสถิติเบื้องต้นของข้อมูลทั้งหมดและข้อมูลชุดที่นำไปใช้ในการพัฒนาแบบจำลองพบว่าค่าสัดส่วนของข้อมูลที่แสดงประสบการณ์ของผู้ประกอบการเดินเรือ และสัดส่วนของผู้ประกอบการเดินเรือที่เลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมอุตสาหกรรมอู่เรือแหลมฉบังนั้นมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นจึงสามารถอนุมานได้ว่า ข้อมูลที่นำไปพัฒนาแบบจำลองสามารถเป็นตัวแทนของข้อมูลทั้งหมดได้

จากการวิเคราะห์เบื้องต้นทางสถิติสามารถสรุปลักษณะทั่วไปของข้อมูลได้ดังนี้

- รูปแบบการขนส่งโดยเรือในขนาด 1,000-10,000 DWT ส่วนใหญ่จะเป็นการขนส่งสินค้าชายฝั่งภายในประเทศคิดเป็นร้อยละ 44 ของรูปแบบการขนส่งทั้งหมด นอกจากนี้จะมีรูปแบบการขนส่งเป็นการขนส่งสินค้าชายฝั่งระหว่างประเทศ และ การขนส่งสินค้าทางทะเลไปยังต่างประเทศในสัดส่วนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 28 ของรูปแบบการขนส่งทั้งหมด

- ประเภทของสินค้าที่ขนส่งโดยเรือในขนาด 1,000-10,000 DWT ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าประเภทสินค้าเหลว คิดเป็นร้อยละ 64 ของประเภทของสินค้าทั้งหมด ที่เหลือจะเป็นสินค้าประเภทสินค้าเทกอง และสินค้าตู้คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28 และ 8 ของประเภทสินค้าทั้งหมดตามลำดับ

- ระยะทางเฉลี่ยจากท่าเทียบเรือสุดท้ายที่ผู้ประกอบการเดินเรือนำเรือเข้าเทียบท่าก่อนนำเรือเข้าซ่อม ถึงอู่เรือที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบันมีค่าเท่ากับ 47.4 กิโลเมตร โดยจากแบบสอบถามพบว่าผู้ประกอบการเดินเรือจะมีท่าเทียบเรืออยู่บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา (กรุงเทพ และสมุทรปราการ) และ ศรีราชาเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 60 และ 40 ตามลำดับ

- ระยะเวลาการซ่อมแบบปกติ (Normal Docking) โดยเฉลี่ยสำหรับเรือขนาด 1,000 – 10,000 DWT. จะอยู่ที่ 14.5 วัน ซึ่งมีค่ามากกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในสมมติฐานคือ 12 วัน ซึ่งมีสาเหตุมาจากเรือไทยส่วนใหญ่เป็นเรือเก่าซึ่งทำให้มีปริมาณงานในการซ่อมสูง

- ราคาค่าซ่อมเรือแบบปกติโดยเฉลี่ยสำหรับเรือขนาด 1,000 – 10,000 DWT อยู่ที่ 3.82 ล้านบาท โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.31 ล้านบาท ซึ่งราคาค่าซ่อมจะแปรผันกับอายุของเรือ ขนาดของเรือ และ ชนิดของเรือเป็นต้น

- ผู้ประกอบการเดินเรือส่วนใหญ่จะเลือกใช้บริการอู่เรือที่มีระบบคุณภาพ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84 ของผู้ประกอบการเดินเรือทั้งหมด

4.2 การกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบจำลอง

ขั้นตอนนี้จะนำข้อมูลจากการสำรวจโดยเทคนิควิธี SP ที่ผ่านการประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติเบื้องต้นแล้วมาพัฒนาแบบจำลองการเลือกรูปแบบการให้บริการของอู่เรือ โดยขั้นตอนการ

พัฒนาแบบจำลองจะเริ่มจากการกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบจำลองที่จะนำมาคัดเลือก โดยรูปแบบของแบบจำลองจะขึ้นกับหัวข้อ และวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ผู้วิจัยให้ความสนใจและกำหนดขึ้น จากนั้นจึงนำรูปแบบจำลองแบบต่างๆมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ แล้วทำการตรวจสอบผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง และในขั้นตอนสุดท้ายจะคัดเลือกแบบจำลองที่ได้พัฒนาขึ้นพร้อมสรุปผลที่ได้จากการพัฒนาแบบจำลอง

รูปแบบของอู่เรือที่กำหนดไว้เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ประกอบการเดินเรือพิจารณามีอยู่ 2 รูปแบบคือ 1) อู่เรือที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมอู่เรือแหลมฉบัง ซึ่งเป็นอู่เรือที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐฯ และ 2) อู่เรือเดิมที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นแบบจำลองในงานวิจัยครั้งนี้จึงเป็นแบบจำลองที่ใช้ทำนายพฤติกรรมขององค์กรในการเลือกใช้บริการอู่เรือ ระหว่างอู่เรือที่กำหนดไว้ 2 รูปแบบ แบบจำลองที่พัฒนาขึ้นจึงอยู่ในรูปแบบของ Binary Logit Model

รูปแบบของแบบจำลองสามารถสร้างขึ้นได้หลายรูปแบบขึ้นกับความหลากหลายในการผสมผสานตัวแปรให้เป็นฟังก์ชันอรรถประโยชน์ การกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบจำลองผู้วิจัยจะต้องพิจารณาเลือกตัวแปรที่ใช้เป็นองค์ประกอบของแบบจำลองอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงความสมเหตุสมผลและสมมติฐานที่รองรับการเลือกใช้ตัวแปรเหล่านั้น และสำหรับงานวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ถูกเลือกมาใช้เป็นองค์ประกอบของแบบจำลองโดยแยกตามรูปแบบของอู่เรือดังนี้

DisN หมายถึง ระยะทางจากท่าเทียบเรือสุดท้ายก่อนนำเรือเข้าซ่อม ถึง อู่เรือในนิคมฯ มีหน่วยเป็น กิโลเมตร

DisO หมายถึง ระยะทางจากท่าเทียบเรือสุดท้ายก่อนนำเรือเข้าซ่อม ถึง อู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน มีหน่วยเป็น กิโลเมตร

PriN หมายถึง ราคาค่าซ่อมเรือแบบ Normal docking ต่อครั้ง เมื่อใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ มีหน่วยเป็น ล้านบาท

PriO หมายถึง ราคาค่าซ่อมเรือแบบ Normal docking ต่อครั้ง เมื่อใช้บริการอู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน มีหน่วยเป็น ล้านบาท

TirN หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการซ่อมเรือแบบ Normal docking ที่ลดลงต่อครั้ง เมื่อใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ มีหน่วยเป็น วัน

Tim หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการซ่อมเรือแบบ Normal docking ที่ผู้ประกอบการเดินเรือได้รับจากอู่ซ่อมเรือที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน มีหน่วยเป็น วัน

QuaN หมายถึง การมีระบบคุณภาพ ISO9000 สำหรับอู่เรือในนิคมฯ

QuaO หมายถึง การมีระบบคุณภาพ ISO9000 สำหรับอู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน

ค่าของตัวแปร QuaN และ QuaO จะมีค่าเท่ากับ

1 เมื่ออู่เรือไม่มีระบบคุณภาพ ISO9000

2 เมื่ออู่เรือมีระบบคุณภาพ ISO9000

NShip หมายถึง จำนวนเรือ (ขนาด 1,000 – 10,000 DWT) ที่ผู้ประกอบการเดินเรือมีอยู่ มีหน่วยเป็น ลำ

TranT หมายถึง รูปแบบของการขนส่งสินค้า

ถ้ามีค่าเป็น 1 หมายถึง ขนส่งสินค้าชายฝั่งในประเทศ

2 หมายถึง ขนส่งสินค้าชายฝั่งระหว่างประเทศ

3 หมายถึง ขนส่งสินค้าทางทะเลไปยังต่างประเทศ

GoodT หมายถึง ประเภทของสินค้าที่ขนส่ง

ถ้ามีค่าเป็น 1 หมายถึง สินค้าตู้

2 หมายถึง สินค้าเหลว

3 หมายถึง สินค้าเทกอง

เนื่องจากตัวแปรที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้สำหรับตัดสินใจเลือกใช้บริการอู่เรือมีอยู่หลายตัว และการนำตัวแปรทุกตัวมาพิจารณาพร้อมๆ กันถึงอิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมของผู้ประกอบการเดินเรือจะก่อให้เกิดรูปแบบของแบบจำลองจำนวนมากเกินที่จะวิเคราะห์ได้ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการอู่เรือโดยใช้ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามครั้งที่ 1 และนำตัวแปรเหล่านั้นมาคัดเลือก โดยพิจารณาเฉพาะตัวแปรที่มีความแตกต่างกันระหว่างอู่เรือที่ผู้ประกอบการใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน กับ อู่เรือที่ตั้งอยู่ในนิคมฯ ซึ่งตัวแปรที่ผ่านการคัดเลือกในครั้งนี้ได้แก่ ระยะทางระหว่างท่าเทียบเรือสุดท้ายก่อนนำเรือเข้าอู่ ถึง อู่เรือ ระยะเวลาในการซ่อม ราคาค่าซ่อม และ ระบบคุณภาพ ISO9000 การคัดเลือกแบบจำลองในรอบแรกจึงพิจารณาเลือกแบบจำลองที่เกิดจากการนำตัวแปรทั้ง 4 ตัวมาผสมผสานกันเป็นฟังก์ชันความพึงพอใจ ซึ่งแสดงดังต่อไปนี้

<u>แบบจำลองกลุ่มที่ 1</u>

M1.1 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{DI} DisN + \beta_{PR} \Pr iN + B_{QU} QuaN + \beta_{TI} TirN$

$V_{Old_SY} = \beta_{DI} DisO + \beta_{PR} \Pr iO + B_{QU} QuaO$

M1.2 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{DI} DisN + \beta_{PR} \Pr iN + \beta_{TI} TirN$

$V_{Old_SY} = \beta_{DI} DisO + \beta_{PR} \Pr iO$

M1.3 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{PR} \Pr iN + B_{QU} QuaN + \beta_{TI} TirN$

$V_{Old_SY} = \beta_{PR} \Pr iO + B_{QU} QuaO$

M1.4 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{DI} DisN + \beta_{PR} \Pr iN + B_{QU} QuaN$

$V_{Old_SY} = \beta_{DI} DisO + \beta_{PR} \Pr iO + B_{QU} QuaO$

แบบจำลองในกลุ่มที่ 1 จะนำตัวแปรหลัก 4 ตัวแปร คือ 1) ระยะทางระหว่างท่าเทียบเรือสุดท้ายก่อนนำเรือเข้าซ่อม ถึง อู่เรือ (Dis) 2) ระยะเวลาในการซ่อมที่ลดลง (Tir) 3) ราคาค่าซ่อม (Pri) และ 4) การมีระบบคุณภาพ ISO9000 (Qua) เข้ามาเป็นองค์ประกอบของแบบจำลอง และกำหนดให้สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรแต่ละตัวสำหรับทางเลือกอู่เรือที่ตั้งอยู่ในนิคมฯ และ อู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบันมีค่าเท่ากัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ มีผลต่อความพึงพอใจเท่ากัน ซึ่งในแบบจำลองที่ M1.1 จะนำตัวแปรทั้ง 4 ตัวมาเป็นองค์ประกอบของแบบจำลองอย่างตรงไปตรงมา ในขณะที่แบบจำลองที่ M1.2 – M1.4 จะมีรูปแบบคล้ายกับแบบจำลองที่ M1.1 แต่ศึกษาถึงผลของการมีและไม่มีตัวแปร ระบบคุณภาพ ISO9000 (Qua) ระยะทาง (Dis) และระยะเวลาในการซ่อมที่ลดลง (Tir) ตามลำดับ

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ β_0 ในแบบจำลองทุกรูปแบบ เป็นค่าคงที่ของแบบจำลองซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของปัจจัยอื่นๆที่มิได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เช่นความสัมพันธ์ระหว่างอู่เรือกับผู้ประกอบการเดินเรือ และค่านิยมต่างๆ เป็นต้น

<u>แบบจำลองกลุ่มที่ 2</u>

M2.1 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{DI} DisN + \beta_{PR} \Pr iN + B_{QU} QuaN + \beta_{TI} TirN / Tim$

$V_{Old_SY} = \beta_{DI} DisO + \beta_{PR} \Pr iO + B_{QU} QuaO$

M2.2 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{DI} DisN + \beta_{PR} \Pr iN + \beta_{TI} TirN / Tim$

$V_{Old_SY} = \beta_{DI} DisO + \beta_{PR} \Pr iO$

M2.3 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{PR} \Pr iN + B_{QU} QuaN + \beta_{TI} TirN / Tim$

$V_{Old_SY} = \beta_{PR} \Pr iO + B_{QU} QuaO$

เนื่องจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติเบื้องต้นพบว่า ระยะเวลาในการซ่อมเรือแบบปกติสำหรับเรือขนาด 1,000 – 10,000 DWT ของกองเรือไทย ใช้เวลาในการซ่อมค่อนข้างสูง และ มีความแปรปรวนสูง ดังนั้นในแบบจำลองกลุ่มที่ 2 จึงนำระยะเวลาในการซ่อมเรือดังกล่าวมาพิจารณาเป็นองค์ประกอบของแบบจำลอง โดยมีสมมติฐานว่า ระยะเวลาในการซ่อมเรือจะส่งผลกระทบต่อความสำคัญของปัจจัย ระยะเวลาในการซ่อมที่ลดลงสำหรับอู่เรือที่ตั้งอยู่ในนิคมฯ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ อิทธิพลของตัวแปรระยะเวลาในการซ่อมเรือที่ลดลงสำหรับอู่เรือที่ตั้งอยู่ในนิคมฯ จะมีค่าลดลงหากในปัจจุบันผู้ประกอบการเดินเรือใช้เวลาในการซ่อมเรือสูง ดังนั้นรูปแบบของแบบจำลองในกลุ่มที่ 2 จึงมีรูปแบบเหมือนกับแบบจำลองในกลุ่มที่ 1 ทุกประการยกเว้นการเพิ่มตัวแปรที่แสดงระยะเวลาที่ใช้ในการซ่อมเรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือได้รับการบริการจากอู่เรือที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน (Tim) เข้ามาในฟังก์ชันความพึงพอใจ

4.3 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง

จากหัวข้อ 4.2 ที่ผ่านมาผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบจำลองออกเป็น 2 กลุ่ม 7 รูปแบบ หลังจากกำหนดโครงสร้างของแบบจำลองแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ซึ่งได้แก่ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการอู่ซ่อมเรือ ที่มีความแตกต่างกันระหว่างอู่เรือในนิคมฯ และอู่เรือที่ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบันหรือปัจจัยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมการเลือกใช้บริการอู่ซ่อมเรือของผู้ประกอบการเดินเรือ

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีชื่อทางการค้าว่า HieLoW ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองมีวัตถุประสงค์เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ และเพื่อคัดเลือกรูปแบบโครงสร้างของแบบจำลองที่มีความเหมาะสมที่สุดไปใช้ทำนายพฤติกรรมของผู้ประกอบการเดินเรือในการเลือกใช้บริการอู่ซ่อมเรือ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายใน (Internal Validity) และ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายนอก (External Validity) การตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายใน เป็นการตรวจสอบว่าค่าสัมประสิทธิ์ที่ประมาณการได้มีความ

สมเหตุสมผลและมีความน่าเชื่อถือในเชิงพฤติกรรมหรือไม่ ส่วนการตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายนอก เป็นการประเมินความถูกต้องและความแม่นยำของแบบจำลองในการพยากรณ์

4.3.1 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายใน

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายในจะประกอบด้วยรูปแบบการตรวจสอบดังนี้

1) การตรวจสอบเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ตามเหตุผลเชิงพฤติกรรม

ขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ว่าสอดคล้องกับความเป็นจริงในเชิงพฤติกรรมของผู้บริโภคหรือไม่ เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์จะแสดงถึงทิศทางของอิทธิพลที่ตัวแปรต่างๆ ที่มีต่อความพึงพอใจที่ผู้ประกอบการเดินเรือได้รับจากจากการบริการของอู่ซ่อมเรือ ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าบวกแสดงว่าความพึงพอใจที่ได้รับจะสูงขึ้นตามค่าที่เพิ่มขึ้นของตัวแปร ในทางตรงกันข้ามค่าสัมประสิทธิ์ที่มีเครื่องหมายลบแสดงว่าความพึงพอใจที่ได้รับจะลดลงเมื่อตัวแปรมีค่าสูงขึ้น

การตรวจสอบเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะต้องใช้ประสบการณ์ในการพิจารณา โดยคำนึงถึงหลักความจริงเชิงพฤติกรรมของผู้ประกอบการเดินเรือ ซึ่งเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธ์สำหรับตัวแปรที่นำมาพัฒนาเป็นแบบจำลองในงานวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

สัมประสิทธิ์ที่สะท้อนถึงอิทธิพลของระยะทางจากท่าเทียบเรือสุดท้ายก่อนนำเรือเข้าซ่อมถึงอู่เรือ (Dis) ควรมีเครื่องหมายเป็นลบ เนื่องจากระยะทางที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ผู้ประกอบการเดินเรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ใช้เวลาในการเดินทางในการเดินทางเข้าถึงอู่เรือเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลต่อความสะดวกในการควบคุมงานซ่อม ดังนั้นระยะทางที่สั้นย่อมสร้างความพึงพอใจให้ผู้ประกอบการเดินเรือได้มากกว่า

สัมประสิทธิ์ที่สะท้อนถึงอิทธิพลของราคาค่าซ่อม (Pri) ควรมีเครื่องหมายเป็นลบ เนื่องจากราคาค่าซ่อมสูงขึ้นย่อมสร้างความไม่พอใจให้กับผู้ประกอบการเดินเรือ

สัมประสิทธิ์ที่สะท้อนถึงอิทธิพลของระยะเวลาในการซ่อมที่ลดลง (Tir) ควรมีเครื่องหมายเป็นบวก เนื่องจากเรือแต่ละลำจะมีค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียต่อวัน เช่น ค่าจ้างคนงาน ค่าเสียโอกาส และค่าดอกเบี้ย เป็นต้น ดังนั้นระยะเวลาในการซ่อมเรือที่ลดลงย่อมส่งผลให้ผู้ประกอบการเดินเรือมีความพึงพอใจสูงขึ้น

สัมประสิทธิ์ที่สะท้อนถึงอิทธิพลของระบบคุณภาพ ISO9000 (Qua) ควรมีเครื่องหมายเป็นบวก เนื่องจากการมีระบบคุณภาพ ISO9000 ย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้ใช้บริการอู่เรือ ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจสูงขึ้น

สำหรับค่าคงที่ β_0 เป็นค่าที่แสดงถึงอิทธิพลของปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างอู่เรือกับเจ้าของเรือ ความชำนาญของช่าง ความทันสมัยของเครื่องจักรและเครื่องมือ ความสะดวกสบายที่เจ้าของเรือได้รับจากอู่เรือ และ ทัศนคติของผู้ประกอบการเดินเรือที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ เป็นต้น ค่าคงที่นี้จะกำหนดให้ปรากฏอยู่ในโครงสร้างของฟังก์ชันความพึงพอใจที่ผู้ประกอบการเดินเรือจะได้รับจากรูปแบบการให้บริการของอู่เรือที่ตั้งอยู่ในนิคมฯ เท่านั้น ส่วนค่าคงที่ของฟังก์ชันความพึงพอใจที่ผู้ประกอบการได้รับจากรูปแบบการให้บริการของอู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบันจะกำหนดให้มีค่าเท่ากับศูนย์

ค่าคงที่ β_0 นี้แสดงให้เห็นว่าเมื่อค่าของตัวแปรต่างๆที่นำเข้ามาพิจารณาในแบบจำลองสำหรับทางเลือกอู่เรือที่อยู่ในนิคมฯ และ อู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน มีค่าเท่ากัน ผู้ประกอบการเดินเรือมีแนวโน้มในการเลือกใช้บริการอู่เรือรูปแบบใดมากกว่ากัน โดยถ้าค่าคงที่ β_0 มีค่าเป็นบวก แสดงว่า ผู้ประกอบการเดินเรือจะมีความพึงพอใจจากการให้บริการของอู่เรือในนิคมฯ มากกว่า เมื่อตัวแปรต่างๆในแบบจำลองของทั้งสองทางเลือกมีค่าเท่ากัน แต่ถ้าค่าคงที่ β_0 มีค่าเป็นลบ ผู้ประกอบการเดินเรือจะมีความพึงพอใจในทิศทางตรงกันข้าม

2) การตรวจสอบนัยสำคัญของอิทธิพลของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว

การตรวจสอบนี้เป็นการตรวจสอบว่าตัวแปรแต่ละตัวในแบบจำลองมีอิทธิพล อย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจหรือไม่ โดยการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละตัวแปรว่ามีความแตกต่างจากค่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

ค่าสัมประสิทธิ์ที่วิเคราะห์ด้วยวิธี Maximum Likelihood เป็นตัวแปรสุ่มที่มีลักษณะ การกระจายใกล้เคียงกับการกระจายตัวแบบปกติ หากข้อมูลมีจำนวนมากพอ ซึ่งค่าสถิติ t (t-statistics) แสดงดังสมการที่ 4.1 ดังนี้

$$t_{N-K} = \frac{\beta_k^*}{\sqrt{\left|V(\beta_k^*)\right|}} \qquad (4.1)$$

โดยที่ t_{N-K} = ค่าสถิติ t ที่มีองศาความอิสระ (Degree of Freedom) เท่ากับ N-K

β_k^* = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ k ซึ่งประมาณค่าด้วยวิธี Maximum Likelihood

$V(\beta_k^*)$ = ความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่ k

N = จำนวนข้อมูลที่ใช้ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์

K = จำนวนสัมประสิทธิ์ทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ในแบบจำลอง

ค่าสถิติ t ที่คำนวณได้จากสมการที่ 4.1 จะถูกนำไปนำไปเปรียบเทียบกับค่าสถิติตรวจสอบ t ในกรณีที่องศาความอิสระมีค่ามากกว่า 120 ((N-K)>120) สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีค่าสถิติ $|t|$ สูงกว่า 1.645 และ 1.96 แสดงว่า สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ค่าสัมประสิทธ์ของตัวแปรดังกล่าวมีค่าเท่ากับศูนย์ที่ระดับความเชื่อมั่น 90% และ 95% ตามลำดับ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญด้วยระดับความเชื่อมั่น 90% และ 95% ตามลำดับ

3) การตรวจสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปร

การตรวจสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปร เป็นการตรวจสอบว่าอิทธิพลของตัวแปร 2 ตัวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยการทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติ t ของความแตกต่างระหว่างตัวแปรดังนี้

$$t_{N-1,\frac{\alpha}{2}} = \frac{\beta_1^* - \beta_2^*}{\sqrt{V(\beta_1^*) + V(\beta_2^*) - 2Cov(\beta_1^*, \beta_2^*)}} \qquad (4.2)$$

โดยที่ $Cov(\beta_1^*, \beta_2^*)$ คือ ค่าความแปรปรวนระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ตัวที่ 1 กับค่าสัมประสิทธิ์ตัวที่ 2

4) การตรวจสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างรูปแบบ

ในกรณีที่แบบจำลอง 2 รูปแบบมีโครงสร้างเหมือนกันทุกประการ ยกเว้นแบบจำลองรูปแบบหนึ่งได้ตั้งข้อจำกัด (Restriction) บางประการเกี่ยวกับค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรเพิ่มเติมจากที่มีอยู่แล้วในอีกรูปแบบ เราสามารถนำแบบจำลองทั้งสองมาตรวจสอบนัยสำคัญของความแตกต่าง เพื่อประเมินว่าเราจะสามารถปฏิเสธข้อจำกัดที่แตกต่างกันเหล่านั้นได้หรือไม่

การตรวจสอบจะดำเนินการโดยนำค่าลอกการิทึมของฟังก์ชันความน่าจะเป็นของแบบจำลองทั้งสองมาเปรียบเทียบกัน ดังนี้

$$-2\left[LL(\beta_R^*) - LL(\beta_U^*)\right] \quad (4.3)$$

โดยที่ $LL(\beta_R^*)$ คือ ค่าลอการิทึมของฟังก์ชันความเป็นไปได้ (Log-Likelihood) ที่เป็นผลจากการประมาณค่ากลุ่มสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองซึ่งมีจำนวนข้อจำกัดมากกว่า (Restricted Model)

$LL(\beta_U^*)$ คือ ค่าลอการิทึมของฟังก์ชันความเป็นไปได้ (Log-Likelihood) ที่เป็นผลจากการประมาณค่ากลุ่มสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองซึ่งมีจำนวนข้อจำกัดน้อยกว่า (Unrestricted Model)

ค่าสถิติที่ได้จากสมการ จะมีการกระจายตัวแบบไคสแควร์ (Chi-Square) โดยมีองศาอิสระเท่ากับ $K_U - K_R$

โดยที่ K_U คือ จำนวนสัมประสิทธิ์ที่อยู่ในแบบจำลองที่มีจำนวนข้อจำกัดน้อยกว่า

K_R คือ จำนวนสัมประสิทธิ์ที่อยู่ในแบบจำลองที่มีจำนวนข้อจำกัดมากกว่า

ถ้าพบว่า

$$-2\left[LL(\beta_R) - LL(\beta_U)\right] > \chi^2_{K_u - K_R, \alpha/2} \quad (4.4)$$

โดยที่ $\chi^2_{K_u - K_R, \alpha/2}$ คือ ค่าไคสแควร์วิกฤติ (Critical Value) ที่องศาอิสระเท่ากับ KU – KR และที่ระดับความเชื่อมั่น (1-α)

ถ้าค่าออกมาตามข้างต้นเราสามารถปฏิเสธข้อจำกัดที่ตั้งเพิ่มขึ้นมาขึ้นมาด้วยระดับความเชื่อมั่น (1-α)

5) การตรวจสอบระดับความสอดคล้อง (Goodness-of-Fit)

การตรวจสอบระดับความสอดคล้องเป็นการตรวจสอบความสามารถของแบบจำลองในการอธิบายพฤติกรรมของผู้ประกอบการเดินเรือซึ่งปรากฏอยู่ในชุดข้อมูลที่นำมาใช้ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ โดยสามารถวัดด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Likelihood Ratio Index, ρ^2) ดังนี้

$$\rho^2 = 1 - \frac{LL(\beta^*)}{LL(0)} \quad (4.5)$$

โดยที่ $LL(\beta^*)$ คือ ค่าลอการิทึมของฟังก์ชันความเป็นไปได้ที่ได้จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์

$LL(0)$ คือ ค่าลอการิทึมของฟังก์ชันความเป็นไปได้ในกรณีที่สมมติให้ค่าสัมประสิทธิ์ทุกตัวมีค่าเท่ากับศูนย์

การสมมติให้ค่าสัมประสิทธิ์ทุกตัวมีค่าเท่ากับศูนย์ จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นที่ผู้ใช้บริการอู่เรือจะตัดสินใจเลือกแต่ละทางเลือกมีค่าเท่ากันหมดในทุกทางเลือก ในกรณีการเปรียบเทียบรูปแบบอู่เรือ 2 รูปแบบอาจจะกล่าวได้ว่าความน่าจะเป็นที่จะเลือกรูปแบบอู่เรือแต่ละชนิดเท่ากับ 0.5

ดัชนีความสอดคล้องของแบบจำลองจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 กับ 1 คล้ายกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R^2) ที่นิยมใช้วัดความสามารถในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของสมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression Equation) แต่ค่าทั้งสองสื่อความหมายต่างกัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะชี้ถึงสัดส่วนของความแปรผัน (Variation) ของตัวแปรตามที่สามารถอธิบายด้วยสมการถดถอย ในขณะที่ดัชนีความสอดคล้องของแบบจำลองจะแสดงถึงความสามารถของแบบจำลองที่ใช้อธิบายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ค่าดัชนีความสอดคล้องในสมการที่ 4.5 เป็นดัชนีที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบของแบบจำลองที่กำลังพิจารณาอยู่นั้นเป็นรูปแบบที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการเลือกของผู้ใช้บริการอู่ซ่อมเรือได้ดีกว่าแบบจำลองที่มีค่าสัมประสิทธิ์ทุกตัวเป็นศูนย์มากน้อยเพียงใด โดยถ้าดัชนีมีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าแบบจำลองสามารถอธิบายพฤติกรรมการเลือกรูปแบบบริการอู่ซ่อมเรือได้ถูกต้องสมบูรณ์ตรงตามที่สำรวจจริง แต่ถ้ามีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า การใช้เพียงสามัญสำนึกคาดเดาว่า ผู้ประกอบการเดินเรือมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้แต่ละทางเลือกเท่ากัน จะสามารถอธิบายพฤติกรรมการเลือกใช้บริการอู่ซ่อมเรือได้ถูกต้องเท่ากับการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง

สำหรับแบบจำลองที่วิเคราะห์การตัดสินใจเลือกระหว่างสองทางเลือกนั้น Ort'uzar และ Willumsen (1994) ได้เสนอว่า ดัชนีวัดความสอดคล้องของแบบจำลองควรมีค่าสูงกว่าค่าต่ำสุดที่ยอมรับได้ตามที่แสดงดังตารางที่ 4.4

จากค่าสัดส่วนการเลือกใช้อู่เรือในนิคมฯ ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 39.6 นั้นถ้าใช้ค่าต่ำสุดที่ยอมรับได้ของดัชนีวัดความสอดคล้อง จากตารางที่ 4.4 เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกแบบจำลอง ดัชนีวัดความสอดคล้องของแบบจำลองที่ได้จากการนำข้อมูลการตัดสินใจเลือกใช้บริการอู่ซ่อมเรือในสถานการณ์สมมติควรมีค่าสูงกว่า 0.03 จึงจะเป็นที่ยอมรับ

ตารางที่ 4.4 ค่าต่ำสุดที่ยอมรับได้ของดัชนีวัดความสอดคล้อง

สัดส่วนการเลือกระหว่างทางเลือกทั้งสอง	ค่าต่ำสุดที่ยอมรับได้
50/50	0.00
60/40	0.03
70/30	0.12
80/20	0.28
90/10	0.53
95/5	0.71

4.3.2 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายนอก

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายนอกของแบบจำลองเป็นการประเมินความถูกต้องและความแม่นยำของแบบจำลองในการพยากรณ์พฤติกรรมการเลือกใช้บริการอู่เรือภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่การเก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิควิธี SP นั้นเป็นเทคนิคการเก็บข้อมูลภายใต้สถานการณ์ที่ถูกสมมติขึ้น ดังเช่น การมีนิคมอุตสาหกรรมอู่เรือแหลมฉบัง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ซึ่งยังไม่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายนอกด้วยการสำรวจพฤติกรรมการเลือกรูปแบบของบริการอู่ซ่อมเรือจากสถานการณ์จริงได้โดยตรง ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้จะตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง โดยแบ่งข้อมูลที่สำรวจได้ที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ออกเป็น 2 ส่วนโดยใช้วิธีการสุ่ม ในสัดส่วนประมาณ 90 ต่อ 10 ในส่วนแรกประมาณร้อยละ 90 ของข้อมูลทั้งหมดใช้สำหรับการสร้างแบบจำลอง จากนั้นนำแบบจำลองที่ได้ไปทำนายพฤติกรรมการเลือกใช้รูปแบบบริการอู่ซ่อมเรือที่อยู่ในข้อมูลอีกชุดหนึ่ง แล้วทำการเปรียบเทียบผลการทำนายกับพฤติกรรมที่สำรวจได้จริง

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือภายนอกจะใช้วิธีการประเมินอัตราการทำนายได้อย่างถูกต้อง (Percent Correctly Estimated) โดยจะถือว่าแบบจำลองมีการทำนายได้ถูกต้องก็ต่อเมื่อความน่าจะเป็นที่ผู้ประกอบการเดินเรือจะเลือกทางเลือกที่ผู้ประกอบการเดินเรือได้ตัดสินใจเลือกจริง มีค่าสูงกว่าความน่าจะเป็นของทางเลือกอื่น อัตราการทำทายได้อย่างถูกต้องสามารถคำนวณได้โดยอาศัยสมการที่ 4.6

$$\%Correct = \left(\frac{\sum_{n=1}^{N} W_n}{N} \right) \times 100 \qquad (4.6)$$

โดยที่

$$W_n = \begin{cases} 1 \text{ ถ้าพบว่าตัวอย่างที่ n เลือกใช้รูปแบบบริการอู่ซ่อมเรือ i ในขณะที่ผลการวิเคราะห์แสดงว่า } P_n(i) \text{ มีค่ามากที่สุด (หรือ } P_n(i) > 0.5 \text{ ในกรณี (Binary Logit Model)} \\ 0 \text{ ถ้าเป็นอย่างอื่น} \end{cases}$$

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

4.3.3 ผลการตรวจสอบและการคัดเลือกแบบจำลอง

แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่ใช้อธิบายพฤติกรรมการเลือกรูปแบบบริการอู่ซ่อมเรือของผู้ประกอบการเดินเรือที่กำหนดขึ้นทั้ง 2 กลุ่ม จะถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยวิธี Maximum Likelihood และผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจะถูกนำมาตรวจสอบและคัดเลือกด้วยวิธีการทางสถิติ ตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 4.3.1 และ 4.3.2 ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบจำลองทั้งสองกลุ่มสามารถสรุปได้ดังนี้

1) แบบจำลองกลุ่มที่ 1

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติของแบบจำลองในกลุ่มที่ 1 ทั้ง 4 รูปแบบ คือ M1.1, M1.2, M1.3 และ M1.4 การตรวจสอบขั้นต้นจะตรวจสอบเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์โดยค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรระยะทางจากท่าเทียบเรือสุดท้ายก่อนนำเรือเข้าซ่อมถึงอู่เรือ (Dis) และตัวแปรราคาค่าซ่อม (Pri) ต้องมีเครื่องหมายเป็นลบ ส่วนตัวแปรที่เหลือได้แก่ ตัวแปรระยะเวลาในการซ่อมที่ลดลง (Tir) และตัวแปรระบบคุณภาพ ISO9000 (Qua) ต้องมีเครื่องหมายเป็นบวก ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่า แบบจำลองทั้ง 4 รูปแบบมีเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธ์ถูกต้องตรงตามที่กล่าวมา

หลังจากตรวจสอบเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์แล้วในขั้นต่อมาจะทำการตรวจสอบนัยสำคัญของอิทธิพลของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ซึ่งพิจารณาจากค่าสถิติ t ของตัวแปร สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 90 เป็นระดับที่ใช้พิจารณาคัดเลือกแบบจำลอง ดังนั้นค่าสถิติ $|t|$ ของตัวแปรแต่ละตัวต้องมีค่ามากกว่า 1.645 จึงจะสามารถยอมรับสมมติฐานที่ว่า ตัวแปรดังกล่าวมีค่าแตกต่างจากศูนย์ ซึ่งเมื่อพิจารณาแบบจำลองทั้ง 4 รูปแบบ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Tir ในแบบจำลองที่ M1.1,

M1.2 และ M1.3 และค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Dis ในแบบจำลองที่ M1.1 และ M1.4 มีค่าไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4.5 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แบบจำลองในกลุ่มที่ 1

ตัวแปร	รูปแบบ			
	M1.1	M1.2	M1.3	M1.4
Constant	-0.8078 (-2.78)	-0.8755 (-3.03)	-0.8078 (-2.80)	-0.5336 (-2.41)
Dis	$-2.951 * 10^{-3}$ (-1.50)	$-3.658 * 10^{-3}$ (-1.89)	-	$-2.950 * 10^{-3}$ (-1.50)
Pri	-6.056 (-2.79)	-5.907 (-2.76)	-6.056 (-2.80)	-5.996 (-2.78)
Tir	0.5475 (1.52)	0.5683 (1.57)	0.5475 (1.53)	-
Qua	0.4678 (1.89)	-	0.4678 (1.93)	0.4793 (1.93)
Log-Likelihood (LL)	-111.44	-116.95	-115.46	-114.42
Likelihood Ratio Index (ρ^2)	0.196	0.156	0.167	0.175
% Correct	84	72	72	80

<u>หมายเหตุ</u> ตัวเลขในวงเล็บคือค่าสถิติ t

จากผลการวิเคราะห์ที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าในแบบจำลองกลุ่มที่1ไม่มีแบบจำลองรูปแบบใดผ่านการคัดเลือกในขั้นต้น ตัวแปรที่ถูกคัดออกจากแบบจำลองแต่ละรูปแบบได้ถูกรวบรวมและแสดงไว้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการคัดเลือกแบบจำลองขั้นต้นของแบบจำลองในกลุ่มที่ 1

รูปแบบที่ถูกคัดออก	เหตุผล
M1.1	ไม่สามารถยืนยันได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Dis และ Tir มีค่าแตกต่างจากค่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ
M1.2	ไม่สามารถยืนยันได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Tir มีค่าแตกต่างจากค่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ
M1.3	
M1.4	ไม่สามารถยืนยันได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Dis มีค่าแตกต่างจากค่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ

2) แบบจำลองกลุ่มที่ 2

ตารางที่ 4.7 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แบบจำลองในกลุ่มที่ 2

ตัวแปร	รูปแบบ		
	M2.1	M2.2	M2.3
Constant	-0.8220 (-2.96)	-0.8832 (-3.20)	-0.8263 (-3.01)
Dis	$-2.268 * 10^{-3}$ (-1.14)	$-2.921 * 10^{-3}$ (-1.50)	-
Pri	-5.974 (-2.73)	-5.816 (-2.70)	-5.974 (-2.76)
Tir/Tim	6.399 (2.00)	6.529 (2.05)	6.434 (2.03)
Qua	0.4431 (1.79)	-	0.4457 (1.84)
Log-Likelihood (LL)	-108.58	-113.88	-111.68
Likelihood Ratio Index (ρ^2)	0.217	0.179	0.194
% Correct	84	64	80

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าสถิติ t

แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในกลุ่มที่ 2 นี้จะคำนึงถึงผลของระยะเวลาในการซ่อมเรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือได้รับบริการอยู่ในปัจจุบัน การตรวจสอบขั้นต้นจะตรวจสอบเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ พบว่าแบบจำลองทั้ง 3 รูปแบบมีเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ถูกต้อง และเมื่อพิจารณาค่าสถิติ t ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Dis ในแบบจำลองที่ M2.1 และ M2.2 มีค่าไม่แตกต่างจากค่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ

แบบจำลองที่ผ่านการคัดเลือกขั้นต้นสำหรับแบบจำลองในกลุ่มที่ 2 คือ แบบจำลองที่ M2.3 ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (ρ^2) เท่ากับ 0.194 มากกว่าค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำสุดที่ยอมรับได้ ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.8 ผลการคัดเลือกแบบจำลองขั้นต้นของแบบจำลองในกลุ่มที่ 2

รูปแบบที่ถูกคัดออก	เหตุผล
M2.1	ไม่สามารถยืนยันได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Dis มีค่าแตกต่างจากค่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ
M2.2	

จากผลการตรวจสอบและคัดเลือกแบบจำลองจากแบบจำลองในกลุ่มที่ 1 และแบบจำลองในกลุ่มที่ 2 พบว่ามีเพียงแบบจำลองรูปแบบเดียวที่ผ่านการคัดเลือกในขั้นต้น คือ แบบจำลองที่ M2.3 ซึ่งมีรูปแบบของแบบจำลองดังนี้

$$V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{PR}\,\mathrm{Pr}iN + B_{QU}QuaN + \beta_{TI}TirN / Tim$$
$$V_{Old_SY} = \beta_{PR}\,\mathrm{Pr}iO + B_{QU}QuaO$$

4.3.4 การพิจารณาอิทธิพลของคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ประกอบการเดินเรือ

คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ประกอบการเดินเรือที่นำมาพิจารณาในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ จำนวนเรือของผู้ประกอบการเดินเรือ รูปแบบของการขนส่ง และ ประเภทของสินค้าที่ทำการขนส่ง โดยงานวิจัยนี้มีสมมติฐานที่จะทำการศึกษาคือ ศึกษาถึงผลของตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ประกอบการเดินเรือว่ามีผลต่อความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการอู่เรือที่ตั้งอยู่ในนิคมฯ หรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัมประสิทธิ์เพิ่มลงไปในแบบจำลองที่ผ่านการคัดเลือกในขั้นต้น เพื่อให้สะท้อนถึงอิทธิพลทางตรงของปัจจัยจำนวนเรือของผู้ประกอบการเดินเรือ รูปแบบของการขนส่ง และ ประเภทของสินค้าที่ทำการขนส่ง ด้วยการปรับค่าคงที่ ซึ่งจะได้สมการฟังก์ชันความพึงพอใจดังนี้

M3.1 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{NS} NShip + \beta_{PR} \Pr iN + B_{QU} QuaN + \beta_{TI} TirN / Tim$

$V_{Old_SY} = \beta_{PR} \Pr iO + B_{QU} QuaO$

M3.2 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{TT} TranT + \beta_{PR} \Pr iN + B_{QU} QuaN + \beta_{TI} TirN / Tim$

$V_{Old_SY} = \beta_{PR} \Pr iO + B_{QU} QuaO$

M3.3 $V_{New_SY} = \beta_0 + \beta_{GT} GoodT + \beta_{PR} \Pr iN + B_{QU} QuaN + \beta_{TI} TirN / Tim$

$V_{Old_SY} = \beta_{PR} \Pr iO + B_{QU} QuaO$

ตารางที่ 4.9 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แบบจำลองที่เพิ่มเติมอิทธิพลทางตรงของคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ประกอบการเดินเรือ

ตัวแปร	รูปแบบ		
	M3.1	M3.2	M3.3
Constant	-0.8315 (-2.60)	-0.8124 (-1.25)	-0.8259 (-2.05)
Pri	-6.003 (-2.75)	-6.018 (-2.78)	-5.979 (-2.75)
Tir/Tim	6.477 (2.04)	6.459 (2.03)	6.440 (2.03)
Qua	0.4524 (1.86)	0.4522 (1.86)	0.4492 (1.85)
Nship	$-2.121 * 10^{-3}$ (0.09)	-	-
TranT	-	$-9.114 * 10^{-3}$ (0.04)	-
GoodT	-	-	$-1.289 * 10^{-3}$ (0.01)
Log-Likelihood (LL)	-111.57	-111.56	-111.60
Likelihood Ratio Index (ρ^2)	0.195	0.195	0.195
% Correct	80	80	80

<u>หมายเหตุ</u> ตัวเลขในวงเล็บคือค่าสถิติ t

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงของคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ประกอบการเดินเรือ พบว่าค่าทางสถิติ t ของคุณสมบัติทั้ง 3 คือ จำนวนเรือของผู้ประกอบการเดินเรือ รูปแบบของการขนส่ง และ ประเภทของสินค้าที่ทำการขนส่ง มีค่าน้อยมากคือ 0.09 0.04 และ 0.01 ตามลำดับ ซึ่งอธิบายจากแบบจำลองได้ว่า คุณสมบัติของผู้ประกอบการเดินเรือทั้ง 3 คุณสมบัติไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจของผู้ประกอบการเดินเรือที่มีต่ออู่เรือที่ตั้งอยู่ในนิคมฯ

4.3.5 สรุปผลการคัดเลือกแบบจำลอง

แบบจำลองพฤติกรรมการเลือกรูปแบบอู่ซ่อมเรือเป็นแบบจำลองประเภท Binary Logit Model มีรูปแบบทั่วไปดังสมการที่ 2.8 จะมีฟังก์ชันความพึงพอใจซึ่งมีรูปแบบดังนี้

$$V_{New_SY} = -0.8263 - 5.974 \Pr iN + 0.4457 QuaN + 6.434 TirN / Tim$$
$$V_{Old_SY} = \quad - 5.974 \Pr iO + 0.4457 QuaO$$

ค่าคงที่ของแบบจำลองแสดงให้เห็นว่าในกรณีที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบจากปัจจัยอื่นๆเช่น ราคาค่าซ่อม ระยะเวลาในการซ่อม และการมีระบบคุณภาพ ISO 9000 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อปัจจัยอื่นๆ มีค่าเท่ากันระหว่างอู่เรือที่อยู่ในนิคมฯ กับอู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน เจ้าของเรือจะมีความพึงพอใจกับรูปแบบการให้บริการของอู่เรือที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบันมากกว่าอู่เรือที่อยู่ในนิคมฯ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความสัมพันธ์ระหว่างอู่เรือกับเจ้าของเรือซึ่งก่อให้เกิดความสะดวกสบายมากกว่าการใช้บริการกับอู่เรือใหม่ในนิคมฯ

ตัวแปรการมีระบบคุณภาพ ISO 9000 (Qua) แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการเดินเรือให้ความสำคัญกับการมีระบบคุณภาพ ISO 9000 ของอู่เรือ ซึ่งตารางที่ 4.10 จะแสดงโอกาสที่ผู้ประกอบการเดินเรือจะเลือกใช้บริการของอู่ซ่อมเรือในกรณีของการมีระบบคุณภาพ ISO 9000 และไม่มีระบบคุณภาพ ISO 9000

ตารางที่ 4.10 โอกาสของการเลือกใช้บริการอู่ซ่อมเรือในนิคมฯและอู่ซ่อมเรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน ในกรณีของการมีและไม่มีระบบคุณภาพ ISO 9000

อู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน	อู่เรือในนิคมอุตสาหกรรมอู่เรือแหลมฉบัง	
	มีระบบคุณภาพ ISO 9000	ไม่มีระบบคุณภาพ ISO 9000
มีระบบคุณภาพ ISO 9000	P(Laem Chabang) = 0.30 P(Old) = 0.70	P(Laem Chabang) = 0.22 P(Old) = 0.78
ไม่มีระบบคุณภาพ ISO 9000	P(Laem Chabang) = 0.41 P(Old) = 0.59	P(Laem Chabang) = 0.30 P(Old) = 0.70

เมื่อพิจารณาตัวแปรระยะเวลาในการซ่อมที่ผู้ประกอบการเดินเรือได้รับจากการบริการของอู่เรือที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (Tim) จะพบว่าผู้ประกอบการเดินเรือที่ใช้ระยะเวลาในการซ่อมที่สูงในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับระยะเวลาในการซ่อมที่ลดลงของการให้บริการของอู่เรือในนิคมฯน้อยกว่าผู้ประกอบการที่ใช้ระยะเวลาในการซ่อมที่ต่ำ

จากการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรราคาค่าซ่อมกับตัวแปรการมีระบบคุณภาพ ISO 9000 จะทำให้ทราบจำนวนเงินที่ผู้ประกอบการเดินเรือจ่ายเพื่อการมีระบบคุณภาพ ISO 9000 ของอู่เรือซึ่งจะมีค่าเท่ากับ 74,600 บาท ต่อการมีระบบคุณภาพ

4.4 การวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของแบบจำลองที่ผ่านการคัดเลือก

การตรวจสอบค่าความยืดหยุ่นจากแบบจำลองพฤติกรรมการเลือกรูปแบบอู่เรือของผู้ประกอบการเดินเรือที่พัฒนาขึ้น เป็นการตรวจสอบตัวแปรต่างๆของแบบจำลองว่ามีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการอู่เรือของผู้ประกอบการเดินเรือมากน้อยเพียงใด การตรวจสอบตัวแปรเหล่านี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นจากแบบจำลอง ซึ่งในหัวข้อนี้จะกล่าวถึง ทฤษฎีที่นำมาใช้วิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่น และ ผลการวิเคราะห์ความยืดหยุ่นจากแบบจำลองที่ผ่านการคัดเลือกในขั้นตอนที่ 4.3 ตามลำดับ

4.4.1 ทฤษฎีที่นำมาวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นจากแบบจำลอง

การหาค่าความยืดหยุ่นมีเป้าหมายเพื่อ หาอัตราการเปลี่ยนแปลงของความต้องการ (Demand: D) ต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่สนใจ ซึ่งผลที่ได้จะทำให้ผู้วิเคราะห์ทราบว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวแปรที่สนใจแล้วจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อความต้องการมากน้อยเพียงใด และมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางไหน ค่าความยืดหยุ่นแบบจุดสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังสมการที่ 4.7

$$\varepsilon_{DX} = \frac{\partial D/\partial X}{D_0/X_0} \qquad (4.7)$$

โดยที่ ε_{DX} คือ ความยืดหยุ่นของความต้องการที่มีผลต่อเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปร X

D_0 คือ ความต้องการก่อนการเปลี่ยนแปลงตัวแปรที่สนใจ (X)

X_0 คือ ตัวแปรที่สนใจในสภาพก่อนการเปลี่ยนแปลง

$\partial D/\partial X$ คือ อนุพันธ์ของ D เทียบกับ X

ในการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นจากแบบจำลองสามารถนำทฤษฎีค่าความยืดหยุ่นแบบจุดมาประยุกต์เข้ากับแบบจำลองการเลือกรูปแบบของอู่เรือ ซึ่งอยู่ในรูปของความน่าจะเป็นในการเลือกรูปแบบบริการอู่เรือ สมการของค่าความยืดหยุ่นที่ประยุกต์เข้ากับแบบจำลองจะอยู่ในรูปของการหาอัตราการเปลี่ยนแปลงของความน่าจะเป็นในการเลือกใช้อู่เรือต่อการเปลี่ยนแปลงตัวแปรที่สนใจซึ่งแสดงดังสมการที่ 4.8

$$\varepsilon_{X_{ink}}^{Pn(i)} = \frac{\partial Pn(i)}{\partial X_{ink}} \cdot \frac{X_{ink}}{Pn(i)} \tag{4.8}$$

เมื่อ $$Pn(i) = \frac{e^{V_i}}{\sum_{j \in Cn} e^{V_j}}$$

ดังนั้น
$$\varepsilon_{X_{ink}}^{Pn(i)} = \frac{\partial\left(\frac{e^{V_i}}{\sum_{j \in Cn} e^{V_j}}\right)}{\partial X_{ink}} \cdot \frac{X_{ink}}{Pn(i)}$$

$$= \frac{\sum_{j \in Cn} e^{V_j}\left(\beta_k . e^{V_i}\right) - e^{V_i}\left(\beta_k . e^{V_i}\right)}{\left(\sum_{j \in Cn} e^{V_j}\right)^2} \cdot \frac{X_{ink}}{Pn(i)}$$

$$= \left[\frac{e^{V_i}}{\sum_{j \in Cn} e^{V_j}} - \left(\frac{e^{V_i}}{\sum_{j \in Cn} e^{V_j}}\right)^2\right] \cdot \frac{\beta_k . X_{ink}}{Pn(i)}$$

$$= \left[Pn(i) - \left(Pn(i)\right)^2\right] \frac{\beta_k . X_{ink}}{Pn(i)}$$

$$= \left[1 - Pn(i)\right] \beta_k . X_{ink} \tag{4.9}$$

โดยอาศัยหลักการทางคณิตศาสตร์ในการหาค่าอนุพันธ์ของความน่าจะเป็นในการเลือกใช้บริการอู่เรือเทียบกับตัวแปรที่สนใจจะได้ค่าความยืดหยุ่นดังสมการที่ 4.9 ซึ่งเรียกโดยทั่วไปว่า ค่าความยืดหยุ่นทางตรงในระดับแยกย่อย (Disaggregate Direct Elasticity) นอกจากนี้ผู้วิจัยสามารถหาค่าความยืดหยุ่นในระดับรวม (Aggregate Elasticity) ได้โดยอาศัยข้อมูลค่าเฉลี่ยของกลุ่มแทนที่ข้อมูลในระดับบุคคล ซึ่งทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของความน่าจะเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่สนใจที่เกิดขึ้นโดยรวม

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นจากแบบจำลอง

แบบจำลองที่ผ่านการคัดเลือกจากหัวข้อที่ 4.3 จะถูกนำมาวิเคราะห์หาค่าความยืดหยุ่น ของอุปสงค์ หรือความต้องการ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์หาค่าความยืดหยุ่นของความต้องการต่อการเปลี่ยนแปลงราคาค่าซ่อมเรือ และเวลาในการซ่อมเรือที่ลดลง โดยอาศัยสมการที่ 4.9 ในการวิเคราะห์

เนื่องจากตัวแปรระยะเวลาในการซ่อมเรือที่ผู้ประกอบการได้รับบริการอยู่ในปัจจุบันมีผลกระทบต่อการพิจารณาตัวแปรระยะเวลาในการซ่อมเรือที่ลดลง ดังนั้น การวิเคราะห์หาค่าความยืดหยุ่นของความต้องการต่อการเปลี่ยนแปลงตัวแปรเวลาในการซ่อมเรือที่ลดลงจึงได้รับผลกระทบจากตัวแปรระยะเวลาในการซ่อมเรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือได้รับอยู่ในปัจจุบัน

ในขั้นตอนการวิเคราะห์หาค่าความยืดหยุ่นจะนำข้อมูลความน่าจะเป็นในการเลือกรูปแบบอู่เรือ (P(i)) ที่ได้จากรูปแบบของแบบจำลองที่ผ่านการคัดเลือกและค่าของตัวแปรของแบบจำลองจากข้อมูลการเลือกใช้บริการอู่เรือมาใช้ โดยข้อมูลดังกล่าวจะอยู่ในรูปของค่าเฉลี่ยเพื่อทำการวิเคราะห์ในระดับรวม ผลการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นแสดงดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าความยืดหยุ่นของแบบจำลองที่ผ่านการคัดเลือก

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวแปร		ค่าเฉลี่ยของตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าความยืดหยุ่นตรง
อู่เรือในนิคมฯ	P(Laem Chabang Shipyard)	0.46		
	Pri	3.74	-5.9740	-12.07
	Tir	0.49	6.4340	0.12
	Tim	14.04		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ค่าความยืดหยุ่นของความน่าจะเป็นที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงราคาค่าซ่อมเรือสำหรับอู่เรือในนิคมฯ มีค่าสูงคือมีค่าเท่ากับ -12.07 แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการเดินเรือในประเทศไทยมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงราคาค่าซ่อมในระดับที่สูง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อราคาค่าซ่อมเรือลดลงร้อยละ 1 จากสภาพปัจจุบันจะส่งผลให้ความน่าจะเป็นในการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 12.07 เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรเวลาในการซ่อมเรือที่ลดลงเมื่อใช้บริการกับอู่เรือในนิคมฯ จะพบว่ามีค่าความยืดหยุ่นน้อยเมื่อเทียบกับตัวแปรราคาค่าซ่อมเรือ คือมีค่าเท่ากับ 0.12

เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ ของผู้ประกอบการเดินเรือในประเทศไทย ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของความน่าจะเป็นในการเลือกรูปแบบอู่เรือที่กล่าวมา พบว่า ผู้ประกอบการเดินเรือให้ความสำคัญกับปัจจัยราคาค่าซ่อม ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงค่าความน่าจะเป็นในการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ (P(Laem Chabang Shipyard)) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวแปรที่สนใจ โดยกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่คือมีค่าเท่ากับสภาพก่อนเกิดการเปลี่ยนแปลง หรือสภาพก่อนการมีนิคมฯ ซึ่งผลการวิเคราะห์โอกาสของการเลือกใช้บริการของอู่เรือในนิคมฯ เมื่อระดับของปัจจัยราคาค่าซ่อม ระยะเวลาการซ่อมที่ลดลง และการมีระบบคุณภาพ ISO9000 ผันแปรไป แสดงดังตารางที่ 4.12 4.13 และ 4.14 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าโอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ เมื่อระดับของปัจจัยราคาค่าซ่อมผันแปรไป

ความน่าจะเป็น	ราคาค่าซ่อม		
	เท่าปัจจุบัน	ลดลงร้อยละ 2	ลดลงร้อยละ 4
P(Laem Chabang Shipyard)	0.30	0.41	0.52

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าโอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ เมื่อระดับของปัจจัยระยะเวลาในการซ่อมที่ลดลงผันแปรไป

ความน่าจะเป็น	ระยะเวลาในการซ่อมที่ลดลง		
	เท่าปัจจุบัน	ลดลงครึ่งวัน	ลดลงหนึ่งวัน
P(Laem Chabang Shipyard)	0.30	0.35	0.41

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าโอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ เมื่อระดับของปัจจัยการมีระบบคุณภาพ ISO9000 ผันแปรไป

ความน่าจะเป็น	การมีระบบคุณภาพ ISO9000	
	มีระบบคุณภาพ ISO9000	ไม่มีระบบคุณภาพ ISO9000
P(Laem Chabang Shipyard)	0.23	0.32

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าโอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯจะมีค่าเท่ากับ 0.30 ในกรณีที่อู่เรือในนิคมฯ มีค่าระดับของตัวแปรการให้บริการต่างๆเท่ากับอู่เรือเดิมที่

ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน และเมื่อราคาค่าซ่อมลดลงร้อยละ 2 และ ร้อยละ 4 โดยตัวแปรการให้บริการอื่นๆมีค่าคงที่จะส่งผลให้โอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ มีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 0.41 และ 0.52 ตามลำดับ และกรณีที่ระยะเวลาการซ่อมเรือลดลงครึ่งวัน และ 1 วัน โดยตัวแปรการให้บริการอื่นๆ มีค่าคงที่จะส่งผลให้โอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ เพิ่มขึ้นเป็น 0.35 และ 0.41 ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 4.13 เมื่อพิจารณาค่าโอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ เมื่ออู่เรือในนิคมฯ มีการนำระบบคุณภาพ ISO9000 มาใช้จะทำให้โอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ มีค่าเท่ากับ 0.32 แต่หากอู่เรือในนิคมฯ ไม่ได้การรับรองระบบคุณภาพ ISO9000 โอกาสของการเลือกใช้บริการอู่เรือในนิคมฯ จะมีค่าเพียง 0.23 เท่านั้น

การวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของความน่าจะเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงตัวแปรที่สนใจจะมีประโยชน์ต่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการเตรียมความพร้อมในขั้นตอนของการกำหนดขนาดของโครงการในขั้นตอนต่อไป

4.5 สรุป

การพัฒนาแบบจำลองการเลือกรูปแบบบริการอู่ซ่อมเรือ เริ่มจากการวางแผนและออกแบบวิธีการสำรวจข้อมูล งานวิจัยนี้ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลทางไปรษณีย์และโทรสาร และการสัมภาษณ์ตัวต่อตัวโดยอาศัยแบบสอบถามชุดที่สองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยครั้งนี้คือผู้ประกอบการเดินเรือในประเทศไทยที่มีเรือขนาดระหว่าง 1,000 – 10,000 DWT ซึ่งเป็นเรือขนาดที่สามารถเข้าซ่อมกับอู่เรือในนิคมฯ ได้

การสร้างแบบสอบถามชุดที่สองเพื่อตรวจสอบทัศนคติของผู้ประกอบการเดินเรือ จะอ้างอิงกับเทคนิคการสำรวจข้อมูลแบบ SP ซึ่งใช้ตรวจสอบทัศนคติสำหรับเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง และปัจจัยที่กำหนดให้เป็นตัวแปรของแบบจำลองจะเป็นปัจจัยที่ผ่านการคัดเลือกว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการอู่เรือของผู้ประกอบการเดินเรือ และเป็นปัจจัยที่มีความแตกต่างกันระหว่างอู่เรือในนิคมฯ และอู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน หรือเป็นปัจจัยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 3 ประกอบด้วย 4 ปัจจัยคือ

1) ระยะทางระหว่างท่าเทียบเรือสุดท้ายที่ผู้ประกอบการเดินเรือนำเรือเข้าเทียบท่าก่อนนำเรือเข้าซ่อม ถึง อู่เรือ

2) ระยะเวลาในการซ่อมเรือที่ลดลง

3) ราคาค่าซ่อมที่ลดลง

4) ระบบคุณภาพของอู่เรือ

ค่าระดับของตัวแปรทั้ง 4 ได้ถูกใช้ในการกำหนดสถานการณ์ทางเลือกโดยใช้วิธีการผสมผสานแบบไม่เต็มรูปแบบ (Partial Factorial Design) แบบสอบถามที่ใช้สำรวจข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกจะเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมาในการนำเรือเข้าซ่อมกับอู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน ส่วนที่สอง สถานการณ์ทางเลือกระหว่างอู่เรือในนิคมฯ กับอู่เรือที่ผู้ประกอบการเดินเรือใช้บริการอยู่ในปัจจุบัน และส่วนสุดท้ายจะสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการเดินเรือ

ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลโดยอาศัยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะถูกนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติเบื้องต้นและแยกข้อมูลออกเป็นสองส่วน โดยส่วนแรกจำนวน 200 สถานการณ์ทางเลือกถูกนำมาพัฒนาแบบจำลองการเลือกรูปแบบอู่เรือ และส่วนที่สองจำนวน 25 สถานการณ์นำมาใช้ในการทดสอบความถูกต้องแม่นยำของแบบจำลอง

ผลการคัดเลือกแบบจำลองที่เหมาะสมโดยอาศัยวิธีการทางสถิติในการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของแบบจำลองพบว่ารูปแบบของแบบจำลองที่มีความเหมาะสมคือแบบจำลองรูปแบบที่ M2.3 ซึ่งมีโครงสร้างของแบบจำลองดังนี้

$$V_{New_SY} = -0.8263 - 5.974\,\mathrm{Pr}\,iN + 0.4457QuaN + 6.434TirN/Tim$$
$$V_{Old_SY} = \qquad\qquad - 5.974\,\mathrm{Pr}\,iO + 0.4457QuaO$$

เมื่อนำแบบจำลองดังกล่าวมาวิเคราะห์หาค่าความยืดหยุ่นของความน่าจะเป็นในการเลือกรูปแบบอู่เรือที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรของแบบจำลองพบว่า ผู้ประกอบการเดินเรือในประเทศไทยมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงราคาค่าซ่อมเรือมากกว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรระยะเวลาในการซ่อมเรือที่ลดลง ซึ่งผลการวิเคราะห์จะมีประโยชน์ต่อการวางแผนและกำหนดนโยบาย ซึ่งจะกล่าวถึงในบทถัดไป